

Kroky výskumu zraniteľnosti - POMOČNÁ TABUĽKA

01 - ZDROJE

Aké zdroje sú dôležité v živote typických odvetví obce, obyvateľstva a samosprávy?

Prírodný zdroj	Ukážková otázka	Informácie
Pôda	Celkové územie	ha
	Chránené územie	ha
	Orná pôda	ha
Voda	Základňa pitnej vody	
	Studne	
Hospodárske zvieratá	Koľko ks? Aký druh?	
Trstina	Celkové územie	
	Zberná plocha	
Invazívne rastliny	Aký druh?	napr. beztvarec nízky, palina
	Výskyt	
Lesy		
Pastvy pre včely		
Mokrade	Územie?	
Fyzické zdroje		
Cestná sieť	Umelé cesty, poľné cesty	
Elektrická sieť	Vedenia?	
Plyn		
Polievanie	Rozsah	
Kanalizačná sieť	Dĺžka? Miesto?	
Peňažné zdroje		
Predaný výrobok	Druh? Rozsah?	
Predaný výrobok	Druh? Rozsah?	
Predaný výrobok	Druh? Rozsah?	
Poistenia		
Ľudské zdroje (akákoľvek vedmosť)		
Polievanie		
Remeselný priemysel		
Turizmus		

Pestovanie trstiny		
Chov zvierat		
Sociálne zdroje		
Civilné organizácie		Napr. Občianska stráž, Rybársky zväz, Klub dôchodcov
Iné organizácie, zväzy, združenia		
Inštitúcie		
Úrady		

02 – KLIMATICKÉ ZMENY

Zmena parametrov podnebia	Vplyv na poľnohospodárstvo	Vplyv na zdravotníctvo	Vplyv na infraštruktúru	Vplyv na rastliny a živočíchy
1. Pomalé zvyšovanie priemernej teploty povrchového vzduchu	Je potrebné častejšie polievanie.	Podráždenosť, problémy s krvným tlakom.	Vyššia spotreba elektriny v lete kvôli klimatizáciám.	Invázne šírenie teplomilnejších druhov, napr. španielskeho slimáka
2. Nárast počtu letných dní (max.> 25 °C za deň)				
3. Pokles počtu mrazivých dní (min. denné min. <0 °C)	Premnoženie poľnohospodárskych škodcov.	Čoraz viac chronických ochorení dýchacích ciest.	Nižšia spotreba zemného plynu.	
4. Zvýšenie počtu horúcich dní (denné maximum ≥ 30 °C)				
5. Nárast počtu tropických nocí (denné minimum ≥ 20 °C)				
6. Nárast počtu dní horúčav (denná priemerná teplota > 25 °C)	Vážne škody spôsobené suchom.	Podráždenosť, problémy s krvným tlakom.	Vyššia spotreba elektriny v lete kvôli klimatizáciám, vyššia spotreba vody.	Denná aktivita živočíšnych druhov klesá, na mnohých miestach vyhorí bylinná vegetácia.
7. Nárast priemerných denných výkyvov teploty (rozdiel medzi denným maximum a minimum, °C)	Kondícia poľných plodín klesá.	Zaťažuje ľudský organizmus.		Zaťažuje organizmus živočíšnych a rastlinných druhov.
8. Pokles ročných zrážok	Je potrebné častejšie polievanie.			Životné podmienky druhov v mokradiach sa zhoršujú.

9. Pokles počtu daždivých dní (denné zrážky ≥ 1 mm,%)				
10. Nárast priemerných denných zrážok (priemerné zrážky daždivých dní, mm/deň)	Rastúca frekvencia hubových chorôb ovocných drevín.		Kapacita odtokového systému dažďovej vody nie je vždy dostatočná.	
11. Zvýšenie max. obdobia sucha (najdlhšie obdobia, keď denné zrážky <1 mm, deň)				
12. Zmena dĺžky max. vlhkého obdobia (najdlhšie obdobia, keď denné zrážky ≥ 1 mm, deň)	Objavenie sa vnútrozemských vôd.		Kapacita odtokového systému dažďovej vody nie je vždy dostatočná.	
13. Nárast počtu daždivých dní dosahujúci 20 mm (počet dní, keď sú denné zrážky ≥ 20 mm, dni)				
14. Pomalé zvyšovanie priemernej teploty povrchovej vody				
15. Zmeny sezónneho rozloženia zrážok	Vyššie výrobné náklady, náročnejšie plánovanie.			Neexistuje trvalá zelená cena, rozmnožovanie rýb nie je každoročne úspešné.
16. Zvýšené UV žiarenie, znížená tvorba oblakov	Kondícia poľnohospodárskych druhov rastlín klesá.	Pobyť na slnku predstavuje zdravotné riziká.	Vyššia spotreba energie, konštrukcie, ktoré sa rýchlejšie opotrebovávajú v dôsledku vyššieho UV žiarenia.	Denná aktivita živočíšnych druhov klesá, na mnohých miestach vyhorí bylinná vegetácia.
17. Zvýšenie počtu a intenzity búrkových udalostí	Poškodzuje niektoré plodiny (kukurica, slnečnica).		Výpadky prúdu.	Poškodenie drevín.
18. Zvýšenie frekvencie a intenzity náhlych povodní				
19. Zvýšenie frekvencie a intenzity povodní				
20. Zvýšenie frekvencie tvorby	Poškodenie		Vyššia spotreba energie v	Výskyt určitých druhov pri

vnútrozemských vôd	poľnohospodárskych plodín, nepredvídateľnosť výroby.		dôsledku odčerpávania.	väčších vnútrozemských povodniach (napr. cíbik).
21. Pokles vodných zdrojov (pokles letných malých zásob vodných tokov, častejšie obdobia nízkych hladín jazier, pokles zdrojov podzemných vôd)	Je potrebné častejšie polievanie.		Pokles dodávok pitnej vody, ťažšie odbery vody.	Zhoršenie životných podmienok vo vode.
22. Častejší výskyt sucha	Vážne škody spôsobené suchom.	Ľudia nemôžu kľudne odpočívať, takže sú vyčerpaní a unavení.	Vyššia spotreba elektriny v lete kvôli klimatizáciám, vyššia spotreba vody.	Denná aktivita živočíšnych druhov klesá, na mnohých miestach vyhorí bylinná vegetácia.
23. Zvýšený výskyt hromadného pohybu			Vyššia spotreba energie.	
24. Zvýšenie frekvencie lesných požiarov				
25. Veterná erózia	Vyčerpanie pôdy.			

03 – KLIMATICKÉ NEBEZPEČENSTVÁ

Klimatické nebezpečenstvo	Aktuálna úroveň rizika	Očakávaná zmena intenzity	Očakávaná zmena frekvencie	Indikátor (napríklad)
Extrémny sneh	vysoké/stredné/nízke	vysoká/stredná/nízka	vysoká/stredná/nízka	frekvencia, dĺžka, počet dní
Extrémny chlad	nízke	nízka	nízka	počet chladných dní, počet mrazivých dní, počet dní pokrytých snehom

Extrémne zrážky	vysoké	nízka	nízka	očakávaná zmena silných zrážok, trend rozmiestnenia zrážok
Záplavy	stredné	stredná	nízka	zraniteľnosť, očakávaná zmena
Sucho	stredné	stredná	nízka	zraniteľnosť, očakávaná zmena
Vnútrozemské vody	vysoké	nízka	nízka	zraniteľnosť, očakávaná zmena
Búrky	vysoké	nízka	nízka	blesky, silný vietor, silný dážď
Zosuv pôdy, bahenná lavína	nízke	nízka	nízka	
Lesné požiare				
Iné				

04 – EXPOZÍCIA

Nasledujúca tabuľka sumarizuje expozíciu. Zhrňte si, ktorá expozícia je v našej obci typická.

Ak tu nie je uvedený indikátor expozície, doplňte tabuľku.

Expozícia	netytická	skôr netytická	skôr typická	veľmi typická	irelevantná
Dĺžka súvislých dní s horúčavami sa v posledných rokoch zvýšila				X	
Povodne na malých vodných tokoch sú v posledných rokoch čoraz častejšie			X		
V posledných rokoch je vnútrozemská voda stále bežnejšia.			X		
V posledných rokoch je väčšia oblasť (vrátane nových oblastí) ovplyvnená vnútrozemskou vodou.				X	
V posledných rokoch sa obrábaná poľnohospodárska plocha zmenšila		X			

V posledných rokoch niekoľkokrát nedokázal kanál spracovať odvod dažďovej vody			X		
V posledných rokoch povodne poškodili cestu.			X		
V posledných rokoch došlo k poškodeniu bleskom/búrkou				X	
V posledných rokoch došlo v obci k nárastu zimného sneženia a snehovej pokrývky.			X		
V posledných rokoch sa v osade zmenšilo zimné sneženie a snehová pokrývka	X				
Zima bola v posledných rokoch daždivá			X		
Zima bola v posledných rokoch mierna		X			
Zima bola v posledných rokoch zrážková			X		
Zima bola v posledných rokoch mierna a suchá		X			
Zima bola v posledných rokoch mrazivá			X		
Dlhé (viacdenné) horúce a suché obdobia sa v posledných rokoch zvyšujú so zvyšujúcou sa frekvenciou			X		
V posledných rokoch sa vyskytli intenzívne dažde vo zvýšenom počte				X	
V posledných rokoch boli pivnice niekoľkokrát zaplavené podzemnou vodou.				X	
Hladiny podzemných vôd v kopaných studniach v posledných rokoch klesli.			X		
V posledných rokoch zo studní mizne spodná voda.		X			
V posledných rokoch voda z periférnych kanálov mizne na čoraz dlhšie.			X		
V posledných rokoch mokrade (jazerá, ramená atď.) vysychali na čoraz dlhšie.			X		
V posledných rokoch sú sedimenty odplavené zrážkami stále častejšie a intenzívnejšie			X		
Kedže sedimenty odplavené zrážkami sa objavujú častejšie a intenzívnejšie, erózy sediment pochádza z nespevnených povrchov vnútrozemia.		X			
Ak sa zrážkami vyplavené sedimenty objavujú stále častejšie a intenzívnejšie, erózy sediment bude prichádzať z externého prostredia.			X		

<p> Ak je v obci malý vodný tok, v posledných rokochdošlo k častejším povodniam. </p>			X		
<p> Ak majú povodne malých vodných tokov stúpajúci trend, boli zvyčajne spôsobené silnými dažďami, ktoré padali na osídlenú oblasť? </p>				X	
<p> Ak majú záplavy malých vodných tokov stúpajúci trend, vyskytli sa, aj keď v obci nebol silný dážď? </p>		X			

05 – CITLIVOSŤ

V nasledujúcej tabuľke je uvedená citlivosť. Ak je možné jasne identifikovať umiestnenie citlivosti a citlivé odvetvie alebo skupinu, stručne ich popíšme. Citlivosť, ktorá v našej obci nie je typická, z tabuľky vymažeme. Ak existujú aj iné citlivosti, ako sú tu uvedené, doplníme tabuľku.

Citlivosť	netytická	skôr netytická	skôr typická	veľmi typická	irelevantná	Kto je citlivý (skupina, odvetvie)?	Kde sa nachádzajú dotknutí?
Pomer chronických pacientov sa zmenil (obéznejší, diabetici, duševní pacienti atď.)			X			starší ľudia	medzi obyvateľmi obce
Silné dažde pravidelne spôsobujú záplavy vo vnútornej časti obce				X		hlavne obyvatelia s pivnicami	vo vnútrozemí medzi obyvateľstvom
Silné dažde zvyčajne spôsobujú záplavy v rovnakých oblastiach.			X				
Vnútrozemská voda ovplyvňuje iba určité časti oblasti, kde sa v mestskom živote nachádzajú dôležité trasy a/alebo dôležité zariadenia.				X			
Vnútrozemská voda pokrýva hlavne záhrady.			X				
Krytie vnútrozemskej vody je zvyčajne 1 týždeň.				X			
Krytie vnútrozemskej vody je zvyčajne 1 mesiac.		X					
Krytie vnútrozemskej vody sa vyskytuje niekoľko mesiacov.							
Väčšina oblastí postihnutých povodňami z dôvodu silných dažďov má vodotesné spevnené povrchy.							
V oblastiach postihnutých povodňami z dôvodu silných dažďov obyvatelia zhromažďujú a využívajú vodu zo striech.							
V oblastiach postihnutých záplavami z prudkého dažďa sú kanály alebo priekopy.							
V oblastiach postihnutých povodňami pred silnými dažďami sa nachádza kanál alebo priekopa, ktoré však nie sú spojené s ostatnými ani zabudované do systému.							
V oblastiach postihnutých povodňami v dôsledku silného dažďa je prieplav alebo priekopa, je zabudovaný v systéme, ale priechody pod vchodmi brány sú väčšinou upchaté/s malým priemerom.							

V oblastiach postihnutých povodňami spôsobenými silnými dažďami je prieplav alebo priekopa a chýba pravidelné čistenie kanálov vrátane kosenia vegetácie.							
Vonkajšie silné dažde pravidelne spôsobujú záplavy.							
Na okraji, v oblastiach postihnutých povodňami silným dažďom, je kanál alebo priekopa, ale pravidelné čistenie kanálov vrátane kosenia vegetácie chýba.							
Obec (nielen v častiach často postihnutých povodňami) má odtokovú sieť pre dažďovú vodu.							
V obci (nielen v oblastiach najčastejšie postihnutých povodňami) sa nachádzajú iba nesúvisiace priekopy vhodné na obmedzený príjem odtoku.							
Počas leta je potrebné polievať často.							
Počas leta je potrebné polievať často. Na to sa používa studňová voda.							
Počas leta je potrebné polievať často. Používa sa na to voda z vodovodu.							
Takmer na každom pozemku je súkromná studňa.							
Súkromné studne sú na väčšine pozemkov.							
Vlastná studňa nie je rozšírená.							
Vlastné studne sú zvyčajne kopané, väčšinou ... m hĺbka.							
Vlastné studne sú spravidla vŕtané studne, väčšinou ... m hĺbka.							
Je pôda obce vhodná na vsakovanie (nie sú to spraše, ani hlíny, v prípade osady nachádzajúcej sa v kopcovitej oblasti nie sú svahy náchylné na zošmyknutie)?							
Zmenila sa štruktúra (veková) obyvateľstva obce (mladí ľudia odišli)							
V posledných rokoch bol zriadený sociálny domov							
Bola zriadená inštitúcia pre zdravotne postihnutých							
Zvýšil sa počet ľudí odkázaných na podporu							
Počet domácností, ktoré sa uchádzajú o program							

sociálneho palivového dreva, sa zvýšil.							
Existuje hospodár, podnikateľ regulujúci spotrebu vody.							
Existuje hospodár, podnikateľ regulujúci povrchovú vodu.							
Existuje hospodár, podnikateľ regulujúci podzemnú vodu.							
Existuje hospodár, podnikateľ s licenciou na vodné právo.							
Existuje hospodár, podnikateľ, ktorý vykonáva vlastnú ťažbu vody							
Existuje hospodár, podnikateľ, ktorý, vodu dostáva od svojho poskytovateľa služieb.							
Existuje hospodár, podnikateľ, ktorý má vypust vody. Vyčistená voda.							
Existuje hospodár, podnikateľ, ktorý má vypust vody. Nečistená voda.							
Aktivitám (napr. chovu zvierat) bráni nedostatok pitnej vody.							
Absencia odvádzania odpadovej vody niečom zabraňuje.							
Zabraňuje nedostatok zrážok.							
Zabraňuje nízka hladina podzemnej vody.							
Zabraňuje vnútrozemská záplava.							
Zabraňuje nedostatok vody na polievanie.							
Skupiny stromov a rady stromov, ktoré sú vo vnútrozemí, sú väčšinou odparujúce dreviny náročné na vodu.							
V poľných plodinách sú prítomné odrody náročné na vodu.							
Vo vnútrozemí je na každej ulici vedľa každej cesty rad stromov.							
Vo vnútrozemí v niektorých uliciach nie sú pozdĺž ciest žiadne rady stromov.							
Pobrežie vodných tokov a stojaté vody vo vnútrozemí sú zastavané alebo spevnené povrchy.							
Spevnené povrchy vo vnútrozemí boli vyrobené z nepremokavého (nepriepustného) materiálu.							

07 – RIZIKO

Na základe znalostí identifikovaných vplyvov odhadujeme, ktoré vplyvy budú zrejme väčšie a pravdepodobnejšie sa vyskytnú v budúcnosti. Zadané čísla sú príklady, je ich možné nahradiť. Popis identifikovaných vplyvov je možné upraviť, v bunke je potrebné upraviť iba text. Počet vplyvov je možné rozšíriť vložением nových riadkov na koniec zoznamu. Zadaním identifikovaných vplyvov a vyplnením súvisiacich hodnôt pravdepodobnosti a vplyvu sa identifikátory automaticky zobrazia na príslušnom mieste v matici.

Identifikátor	Zistené vplyvy	Rozsah dopadov klimatických zmien (0 - nepodstatné; 1 - malé; 10 veľké)	Pravdepodobnosť výskytu (0 - irelevantné; 1 - malé; 10 veľké)
1.	Počas horúčav sa zvýšil počet návštev lekára, počet tiesňových volaní a úmrtí	4	9
2.	V dôsledku UV žiarenia sa zvýšil počet popálenín od slnka a rakoviny kože	9	8
3.	Počas horúcich letných období dochádzalo k potravinovým infekciám a otravám (napr. v komunite)	5	7
4.	Návšteva lekára sa zvýšila kvôli alergickým symptómom; rovnako aj predaj voľnopredajných liekov proti alergii	1	5
5.	Alergických pacientov pribudlo	3	4
6.	Vyskytli sa menej časté choroby (napr. choroby prenášané hmyzom, hlodavcami)	5	2
7.	Zvýšil sa počet pacientov s lymskou boreliózou	4	4
8.	Vyskytla sa kliešťová encefalitída	3	2
9.	Vyskytla sa západonílska horúčka	1	1
10.	V dôsledku povodne došlo k zraneniu človeka	4	3
11.	V dôsledku povodne, pravdepodobne vystáhovania, došlo k finančnej strate	4	6
12.	V dôsledku náhlych povodní došlo k poškodeniu infraštruktúry (napr. mostov).	2	2
13.	Škody spôsobené búrkou spôsobili zranenie ľudí.	7	5
14.	Búrky spôsobili materiálne škody (napr. elektrické vedenie).	3	6
15.	Sťažovala vnútrozemská voda pohreby	2	3
16.	Vnútrozemská voda spôsobila materiálne škody, prípadne bola nevyhnutná evakuácia.	4	2
17.	Častou sťažnosťou je zatopenie pivníc a garáží	6	5
18.	Hladiny podzemných vôd v kopaných studniach.	8	5
19.	Došlo k významnému poškodeniu úrody v dôsledku poškodenia ľadom	6	1

20.	Došlo k významnému poškodeniu úrody v dôsledku poškodenia mrazom	6	3
21.	Došlo k výraznému poškodeniu plodín v dôsledku sucha	8	6
22.	Došlo k významnému poškodeniu úrody v dôsledku povodní?	9	9
23.	Mimoriadne sa rozšírili cudzie druhy (invazívne druhy rastlín).	7	10
24.	Nadmerné množstvo zrážok spôsobilo poškodenie danej štruktúry poľnohospodárstva.	6	2
25.	Nedostatok zrážok spôsobil škody v danej riadiacej štruktúre	7	3
26.	Poškodenie lesného porastu, vetrolamy vo výsadbe stromov, lámanie konárov.	7	1
27.	Je základňa pitnej vody kontaminovaná (napr. v dôsledku záplav alebo škôd spôsobených búrkami)?	8	1

08 – ODVETVIA

V tejto tabuľke sa hodnotia vplyvy v každom odvetví podľa toho, ktorý klimatický jav ich spôsobil. Samozrejme je potrebné vyplniť iba tie bunky, kde je možné interpretovať všetky vplyvy, tj v danom odvetví existuje identifikovateľný vplyv klimatického pôvodu.

Skúmané odvetvie	Dopad povodní/náhlych povodní	Dopad sucha	Vplyv dní s horúčavami	Dopad vnútrozemskej vody	Dopad búrok
Zdravotná starostlivosť			S pribúdajúcimi dňami horúčav sa zvyšoval aj počet úmrtí v obci, najmä medzi staršími ľuďmi.		
Poľnohospodárstvo					
Lesníctvo					
Priemysel					
Dodávka energie (elektrina, plyn, palivo), výroba a siete, diaľkové kúrenie					
Zásobovanie pitnou vodou					
Likvidácia a čistenie odpadových vôd					
Hospodárenie s dažďovou vodou					
Nakladanie s odpadmi					
Obytné budovy					
Verejné budovy					
Servisné budovy					
Infraštruktúra - cesty, železnice, kanály, telekomunikácie	Náhly lejak spôsobil na cestách vážne škody (asi 10 miliónov forintov).				

Zelené oblasti, biodiverzita					
Turizmus					

09 – VYHODNOTENIE VPLYVOV A ODVETVÍ

Nasledujúca tabuľka charakterizuje dopady identifikované v odvetviach najviac ovplyvnených zmenami podnebia.

Po rozbalení ponuky vyberieme pravdepodobnosť výskytu a rozsah vplyvu. Potom zadáme ukazovateľ, na základe ktorého je možné merať vplyv.

Potom stručne popíšeme oblasť, v ktorej bol vplyv identifikovaný, čo je tiež vyznačíme na topografickej mape alebo na ortofoto.

Potom stručne popíšeme, koho sa to dotklo (komu bola spôsobená škoda).

Potom stručne popíšeme, aké adaptačné opatrenia je možné navrhnúť, aby nedošlo k škodám.

Dotknuté odvetvia	Vplyvy	Pravdepodobnosť výskytu	Rozsah vplyvu	Indikátor	Miesto výskytu. Vyznačené aj na mape.	Dotknutí	Možné adaptačné opatrenia
Zdravotná starostlivosť	napr. vyskytla sa západonílska horúčka	Malá	Stredný	Počet prípadov			
Poľnohospodárstvo	napr. významné poškodenie plodín v sadoch	Veľká	Veľký	Počet dotknutých hektárov			
Lesníctvo	napr. významné lesné požiare	Stredná	Veľký	Počet dotknutých hektárov	Hlavne homogénne výsadby v oblasti parcelových čísel ABCD.	obyvatelia, lesníci, susední farmári, lesná zver (zvieratá a rastliny).	umiestnenie informačných tabúl upozorňujúcich na nebezpečenstvo lesných požiarov v blízkosti lesa.
Priemysel							
Dodávka energie (elektrina, plyn, palivo), výroba a siete, diaľkové kúrenie	napr. odtrhnutie vedenia v dôsledku námrazy	Malá	Stredný	Počet budov postihnutých výpadkami elektriny			

Zásobovanie pitnou vodou	napr. kontaminácia pitnej vody počas povodní	Stredná	Veľký				
Likvidácia a čistenie odpadových vôd							
Hospodárenie s dažďovou vodou	napr. oblasti zaplavené extrémnymi zrážkami	Malá	Malý	Plocha zatopenej časti osady	číslo parcely ABCD.		
Nakladanie s odpadmi							
Obytné budovy							
Verejné budovy							
Servisné budovy							
Infraštruktúra - cesty, železnice, kanály, telekomunikácie							
Zelené oblasti, biodiverzita							
Turizmus							

10 – ADAPTIBILITA

V tabuľke sú uvedené niektoré otázky alebo vyhlásenia, ktoré pomáhajú odhaliť aktuálnu adaptibilitu.

V prvom kroku posúdime, či je možné danú otázku alebo tvrdenie interpretovať a charakterizovať v našej obci, a potom v krátkosti popíšeme, pre ktoré odvetvia alebo skupiny sú pravdivé, ako znižujú zraniteľnosť.

Adaptibilita	netytická	skôr netytická	skôr typická	veľmi typická	irelevantná	V ktorých odvetviach alebo skupinách znižuje zraniteľnosť?	Ako znižuje zraniteľnosť?
Má obec tepelný plán?							
Majú školy/školy tepelný plán?							
Majú školy/školy tepelný plán a aplikujú ho?							

Lekárske ordinácie majú tepelný plán a aplikujú ho?							
Majú lekárske ordinácie tepelný plán?							
Majú inštitúcie pre seniorov/ludí v núdzi tepelný plán?							
Inštitúcie pre seniorov/ludí v núdzi majú tepelný plán a aplikujú ho?							
Je verejnosť informovaná počas horúčav/UV výstrahy (plagáty na verejných miestach, verejné inštitúcie)?							
Sú vo verejných priestoroch (autobusové zastávky) tienidlá?			X			zdravotná starostlivosť	V teplom počasí, najmä v lete alebo počas horúčav, v zastávkach veľmi pomáhajú tienidlá (strechy, stromy). Poskytnutie tienistých miest znižuje počet malátnosti spôsobenej teplom.
Existuje špeciálne opatrenie? (rozvod vody, prevádzka verejných studní)							
Existujú opatrenia na plážach (zverejnenie úrovne UV žiarenia, obmedzenie prenájmu člnov, predĺženie otváracích hodín)?							
Existuje predpis o miestnom rozvrhu práce (nástup do práce, siesta)?							
Existuje alarm/núdzové volanie pre starších ľudí žijúcich na farme?							
Existujú kluby dôchodcov, pacientov?							
Existujú miestne mimovládne organizácie, cirkevné komunity na pomoc starším							

Ľuďom v núdzi?							
Existujú prednášky pre starších Ľudí o vplyvoch horúčav, prevencii?							
Má obec vzťah s klimaticky šetrnými obcami?							
Poznajú „osvedčené postupy“?							
Existuje pravidelné riedenie komárov?							
Existujú informácie o inovatívnych možnostiach adaptácie?							
Má obec zalesňovací plán (výsadba stromov, ochranné pásy lesov, stromy citlivé na alergény)?							
Má obec akčný plán, ak sa dôjde k vykonávaniu vnútrozemskej alebo protipovodňovej ochrane?							
Je schopná znížiť spotrebu vody							
Je schopná šetriť vodné zdroje vo svojej oblasti.							
Je schopná recyklovať úžitkovú vodu							
Je možné vysadiť rastlinu odolnú voči suchu.							
Je schopná chrániť sa pred vyparovaním?							
Existuje zámer komunitných riešení problémov s vodou?							
Obetovali by ste financie na zabezpečenie vody?							
Má obec stratégiu na ukladanie prebytkov zrážok (povrchové vody) v období vysokého množstva zrážok a vracanie prebytkov v období nízkych zrážok?							

Existujú v obci mimovládne organizácie, ktoré sa zaoberajú vplyvmi klimatických zmien alebo by ich potenciálne mohli riešiť?							
Vykonávajú poľnohospodári svoje vlastné merania a pozorovania počasia?							
Existujú tienidlá v priestoroch vo vnútrozemí, kde sa čaká?							
Sú tienidlá nad bazénmi?							
Vykonáva niekto z obecných inštitúcií pozorovania a merania súvisiace s počasím?							
Na verejných budovách boli použité riešenia so zelenou strechou.							
Regulačný plán určuje minimálny pomer zelenej plochy pre každý pozemok. Jeho hodnota je xy%.							
Vo verejných priestoroch obce je trojvrstvová vegetácia.							

11 – MOŽNOSTI ADAPTÁCIE

V tejto tabuľke vyhodnotíme možné adaptačné opatrenia. Opatrenia opísané v tabuľke sú iba príkladom. Popíšeme opatrenie a potom, ktorému odvetviu (napr. zdravotníctvo, poľnohospodárstvo atď.) alebo skupinám (napr. starší ľudia, deti, zamestnanci verejnej správy atď.) pomáhajú prispôbiť sa. Stručne popíšeme miesto intervencie a tiež to znázorníme na topografickej mape alebo na ortofotomape. Stručne vyhodnotíme uskutočniteľnosť navrhovaného opatrenia (napr. sú uskutočniteľné preto, že oblasť je dostupná, prístupná, čistá alebo nie je uskutočniteľná, pretože nie je možné získať súhlas vlastníka). Potom stručne popíšeme, či môže byť opatrenie financované napríklad z operačného programu alebo z vlastného rozpočtu, alebo si nevyžaduje značné financovanie. Potom odhadneme úroveň miestnej podpory (napr. obyvateľstvo by ju určite podporilo, poľnohospodári, podnikatelia určite nie). Ak už teraz máme návrh, ktorí účastníci by ho podporili, v bunkách posledného stĺpca uvedieme aj potenciálnych sponzorov.

Možné adaptačné opatrenia	Dotknuté odvetvia/skupiny	Plánované miesto zásahu	Uskutočniteľnosť	Financovateľnosť	Miestna podpora	Potenciálni sponzori
Nové riadenie prírodných zdrojov (napr. ochrana vody, kontrola invazívnych rastlín)	poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo; celkový počet obyvateľov, roľníci, miestne vodné hospodárstvo	nevyužitá hlinená jama na okraji obce (dá sa použiť aj na zadržiavanie vody a na rekreačné účely)	je to možné, pretože príslušná oblasť je vo vlastníctve obce	je to malé riešenie nízkonákladového zachytávania vody, nevyžaduje značné finančné financovanie, je možné ho vyriešiť z miestnych zdrojov, surovín alebo z rozpočtu miestnej samosprávy	vysoká, má podporu miestnych zainteresovaných strán aj obyvateľstva	obyvatelia, poľnohospodári, miestny vodohospodársky úrad
Renovácia budov (lepšie tienenie)						
Zhromažďovanie údajov, miestny prieskum (napr. stav a prevádzka kanalizačnej siete)						
Zvyšovanie povedomia						
Územné plánovanie (stavebné predpisy)						
Výroba vlastnej energie						
Výsadba lesov, živých plotov (strmé svahy, ochranné pásma)						

Školenie a zapojenie mimovládnych organizácií do prognózy						
Spoločné medzinárodné výberové konanie s partnerskými obcami						
Prieskum rastlinstva odolného voči suchu						
Návrh verejnej cyklickej siete						
Návrh webovej stránky vhodnej pre obojsmernú komunikáciu						
Pravidelné informovanie v miestnych médiách pred horúčavami						
Získanie miestnych chránených území vhodných na ochranu vôd						